

~ 1 ~

חברי ארגון נכבדים דף מידע 280 20.03.23

תמונות נהדרות של בילגוראיי בשלג

חברים יקרים:

החורף הבילגוראיי בעיצומו. לאחרונה הגיעו לידי תמונות מקסימות ביופיין של בילגוראיי המושלגת פרי עבודתיהם של צלמים המקומיים: Tom Net, Grzegorz Michalski ו-Piotr Kowalczyk.

בילגוראיי בזריחה חורפית [צילם Grzegorz Michalski]

תמונות אלו החזירו אותי לתיאורי החורף שאבי, שמואל בר-און, סיפר עליהם כשתיאר את בילגוראיי המושלגת בספרו "והשמים שתקו" הלכתי אל הספר שאני תרגמתי מידיש לעברית והוצאתי מספר קטעים הנוגעים לחורף הבילגוראיי. העיירה נראתה אז שונה ממה שתראו בתמונות בהמשך, אבל עצמת החורף נשארה היום כפי שהייתה בשנות השלושים של המאה העשרים. והנה הם לפניכם:

ליצירת קשר

רבקה ניב רחוב דוד המלך 19 ת"א טלפון: 03-6967589 rivka783@zahav.net.il
ישראל בר-און רחוב יוסף צבי 21 רמת-גן טלפון: 03-5718244 baron-i@zahav.net.il
פקס: 03-5718129

~ 2 ~

"חורף קשה פרץ לתוך העיירה ונעל אותה מאחורי דלתות וחלונות אטומים. אנשים נותרו קפואים בבתיהם, לכודים בתוך דלת-אמותיהם. דרדקים לא הלכו לחדר ומשום שנותרו בבתים, תרו אחר עיסוקים מעיסוקים שונים, כדי להפיג את השיעמום, כמו העיסוק בסילוק שכבת הקרח מן הזגוגיות, כדי לראות את החוץ הלבן. לאורך כל הסימטאות, מעל גגות מוערמים בשלג, נראו ארובות הלבנים המפויחות בקצותיהן. בהן לא דבק השלג, ככל הנראה גרם לכך החום שעלה בהן ושהמס את הפתיתים הלבנים שצנחו עליהן. מנקי הארובות היו מכינים אותן בעוד מועד, הם היו מסלקים במטאטאיהם הקשים את שרידי החורף דאשתקד כדי שנכונים יהיו לקראת חורף השתא. עתה זרם בהן האוויר בחופשיות, כשהוא נושא אתו אל פתחי הארובות את העשן המחניק. משם הוא היה מיתמר מעט ונוחת על פני הקרקע יחד עם השלג הצחור. בחוץ, כאחוזי תזזית, נעו מערבולות שלג סוחפות, ובבתים פנימה היו יהודים יושבים לפתחו של התנור, מחממים ידיהם בלהט האש ומשפשפים בהנאה את ברכיהם...

צלילי פעמונים קטנים מצלצלים קראו לי לצאת אל החוץ החורפי הקר. עולם נמוך ולבן נתגלה לעיני, טבע קסום, מופלא, וגם זורע בהלה בטוהר סנווריו. היה לי זה החורף הראשון בבילגוריי. בצעדים איטיים, לא בטוחים, צעדתי בשלג הצחור, לעבר הגשרון שמעל תעלת הניקוז. השלג המשיך לרדת, רגלי השוקעות ברכות הלבנה, הותירו אחריהן עקבות כבושים ועמוקים. עמדתי אחוזת פליאה למראה החד-גוניות הלבנה שנחה סביבי. הייתי כל-כך שקועה בהשתאות מהשינוי שחל במזג האוויר, עד שלא חשתי כלל שהקור חבק אותי וחדר לכל איבר מאיברי גופי. רק אתמול נראתה העיירה שונה בתכלית. והנה עכשיו נראו בתי העץ שלה נמוכים עוד יותר מן הרגיל. על גגותיהם חנו עורבים שחורים כקטיפה, מחרשים היו את הסביבה בצרידות צווחותיהם, ומתריסים כלפי בורא עולם על העוולה שגרם להם באמצעות ערמות השלג, שכיסו כל פירור מזון, שהושלח אל החוץ מהדלתות הפעורות של הבתים, ושהיו עתה לעורבא פרח. קריאות העורבים התערבבו ביללות החתולים הרעבים שאתרע מזלם שגם אותם פקד גורל דומה. אל בתי העץ בפתחי הבתים היו צמודים מבואות, מעין חדרי גישה ופרוזדורים קטנים. הם שימשו מחד להגנה מפני משבי הרוח, ומאידך אחסנו בהם גם עצים להסקה, חביות למי שתיה, כלים שלא נמצא להם בבית מקום אחר לאחסנם, וחשיבות יתר נודעה לאותם מבואות שמאחורי הפתח היחיד של הבית בכך שהגנו על פנים הבית מפני חדירת גשמים וחמת זעמן של סופות השלגים. באותו בוקר נראה היה שגם אותם מבואות לא הועילו מיוחד. לילה אחד בלבד, בעוד כולם ישנים היו בשלווה בבתיהם, הופיעה הסופה, וכמעשה גנבים בליל, שינתה את פני העיירה. כיסתה אותה במעטה שלג גבוה כל-כך, עד שהאנשים היו צריכים לקרות מעברים אל מבואות הבתים כדי לצאת ולהיכנס בהם. בדימוי נראתה אז בילגוריי כאי בודד בלב אוקינוס של נחשולי גלים לבני קצף...

ליצירת קשר

רבקה ניב רחוב דוד המלך 19 ת"א טלפון: 03-6967589 rivka783@zahav.net.il
ישראל בר-און רחוב יוסף צבי 21 רמת-גן טלפון: 03-5718244 baron-i@zahav.net.il
פקס: 03-5718129

~ 3 ~

באחד הערבים הבהירים הללו של החורף יצאנו, יונה ואני, מבית מורטת הנוצות לטיול בעיירה. הרחוב היה מכוסה במעטה לבן של פתיתי שלג, שצנחו לארץ מן המרומים האפלוליים הרחוקים, והתעופפו עם כל רוח קלה. השלג לא היה גבוה ואיש טרם הספיק לדרוך בו. מבהיק היה בלובן בתוליותו ולעינינו נראתה העיירה כעטופה במפה צחורה גדולה הפרושה עליה. צעדנו אט-אט ובשקט. התריסים והשמשות משני צירי הרחוב היו מוברחים, כמו התנתקה העיירה מן היקום, מן הקור שבחוץ ומן החושך שהחל לשלוט בכל. רק אי-פה אי-שם התגנבה קרן אור מתוך של תריס אל החוץ, חשבנו אז שלבד משנינו ואותן קרניים בודדות ומעוותות, לא קיים עור דבר בעולם קטן שקט וריק זה.

עברנו רחובות וסימטאות, שדמו להפליא אלה לאלה, עד שנתגנב הירהור משונה במוחנו, שמא דורכים אנו כל העת באותו מקום. בכל רחוב ובכל סימטה נחשפה לעינינו אותה צפיפות בה נסמך כל בית לשכנו. אותם חלונות, דמויי עיניים שִׁכְבָּה בהן ניצוץ אחרון של חיים, שִׁבְּהוּ בעיוורונם אל שום מקום. אותו מבנה של בתים, חצרות, שערים, גדרות וגגות, כל דבר מעבר לגודלה של זרת, שבלט מעל פני הקרקע, כל קשר בינו לבין תיכנון ועיצוב מקרי היה ובטל באפסותו. מאז ומתמיד היו ידיים עמלות חופרות בורות, מקציעות עצים, מערימות אותם לכדי קירות, משלבות קירות בפינותיהם כמו אצבעותיהן השלובות של ידיים חשוקות אחת בשניה. כך צמחו להם בתים משני עברי הרחוב ובהם שכנו יהודים לדורותיהם. טיול ערב זה הסעיר את דמיוני ודבר-מה, כמו דפי תולדות ימים בלתי כתובים של מקום זה, העמיק וחילחל לתוך מוחי. אי-שם בתהומות השיכחה, זכרתי שהיה לי בית, שאליו הייתי קשורה בעבותות חיים ורגשות. המשכנו לצעוד תחת שמי הלילה, השלג צלף בנו בהבזקים ככוכבים בלתי נראים. בצעדינו שקעו עקבותינו והותירו סימנים עמוקים בלובן הנערם. בשובנו כיסתה שכבה טרייה של שלג אשר לא ידעה את קודמתה, על אותם סימנים. למרות שמזג האוויר, שהקביל פנינו, נוח היה מלכתחילה, הרי שאט-אט החל מורגש קור חודר עצמות. שמנו פעמינו בחזרה לכיוון הדרך המוליכה לבית מורטת הנוצות. הרהרתי לעצמי: העולם אינו מאבד לעולם את יופיו. בקיץ, הכל צומח ופורח בו בשלל צבעים מלבבים ומקסימים, ובחורף הוא עוטה הוד ושגב של בשלות זקנה. גם פינת עולם זאת, בה צעדנו, נראתה לנו במלוא חן זקנתה.

ליצירת קשר

רבקה ניב רחוב דוד המלך 19 ת"א טלפון: 03-6967589 rivka783@zahav.net.il
ישראל בר-און רחוב יוסף צבי 21 רמת-גן טלפון: 03-5718244 baron-i@zahav.net.il
פקס: 03-5718129

ארגון יוצאי בילגוראיי בישראל
Bilgoraj Jewish survivors Organization - Israel
www.bil-is.com

~ 4 ~

צילם Piotr Kowalczyk

ליצירת קשר

רבקה ניב רחוב דוד המלך 19 ת"א טלפון: 03-6967589 rivka783@zahav.net.il
ישראל בר-און רחוב יוסף צבי 21 רמת-גן טלפון: 03-5718244 baron-i@zahav.net.il
פקס: 03-5718129

ארגון יוצאי בילגוראיי בישראל
Bilgoraj Jewish survivors Organization - Israel
www.bil-is.com

~ 5 ~

צילם Piotr Kowalczyk

ליצירת קשר

רבקה ניב רחוב דוד המלך 19 ת"א טלפון: 03-6967589 rivka783@zahav.net.il
ישראל בר-און רחוב יוסף צבי 21 רמת-גן טלפון: 03-5718244 baron-i@zahav.net.il
פקס: 03-5718129

ארגון יוצאי בילגוראיי בישראל
Bilgoraj Jewish survivors Organization - Israel
www.bil-is.com

~ 6 ~

צילם Piotr Kowalczyk

ליצירת קשר

רבקה ניב רחוב דוד המלך 19 ת"א טלפון: 03-6967589 rivka783@zahav.net.il
ישראל בר-און רחוב יוסף צבי 21 רמת-גן טלפון: 03-5718244 baron-i@zahav.net.il
פקס: 03-5718129

ארגון יוצאי בילגוראיי בישראל
Bilgoraj Jewish survivors Organization - Israel
www.bil-is.com

~7~

Grzegorz Michalski צילם

ליצירת קשר

רבקה ניב רחוב דוד המלך 19 ת"א טלפון: 03-6967589 rivka783@zahav.net.il
ישראל בר-און רחוב יוסף צבי 21 רמת-גן טלפון: 03-5718244 baron-i@zahav.net.il
פקס: 03-5718129

ארגון יוצאי בילגוראיי בישראל
Bilgoraj Jewish survivors Organization - Israel
www.bil-is.com

~ 8 ~

Grzegorz Michalski צילם

ליצירת קשר

רבקה ניב רחוב דוד המלך 19 ת"א טלפון: 03-6967589 rivka783@zahav.net.il
ישראל בר-און רחוב יוסף צבי 21 רמת-גן טלפון: 03-5718244 baron-i@zahav.net.il
פקס: 03-5718129

ארגון יוצאי בילגוראיי בישראל
Bilgoraj Jewish survivors Organization - Israel
www.bil-is.com

~ 9 ~

צילם Grzegorz Michalski

ליצירת קשר

רבקה ניב רחוב דוד המלך 19 ת"א טלפון: 03-6967589 rivka783@zahav.net.il
ישראל בר-און רחוב יוסף צבי 21 רמת-גן טלפון: 03-5718244 baron-i@zahav.net.il
פקס: 03-5718129

ארגון יוצאי בילגוראיי בישראל
Bilgoraj Jewish survivors Organization - Israel
www.bil-is.com

~ 10 ~

צילם Grzegorz Michalski

ליצירת קשר

רבקה ניב רחוב דוד המלך 19 ת"א טלפון: 03-6967589 rivka783@zahav.net.il
ישראל בר-און רחוב יוסף צבי 21 רמת-גן טלפון: 03-5718244 baron-i@zahav.net.il
פקס: 03-5718129

ארגון יוצאי בילגוראיי בישראל
Bilgoraj Jewish survivors Organization - Israel
www.bil-is.com

~ 11 ~

צילם Piotr Kowalczyk

ליצירת קשר

רבקה ניב רחוב דוד המלך 19 ת"א טלפון: 03-6967589 rivka783@zahav.net.il
ישראל בר-און רחוב יוסף צבי 21 רמת-גן טלפון: 03-5718244 baron-i@zahav.net.il
פקס: 03-5718129

ארגון יוצאי בילגוראיי בישראל
Bilgoraj Jewish survivors Organization - Israel
www.bil-is.com

~ 12 ~

צילם Piotr Kowalczyk

ליצירת קשר

רבקה ניב רחוב דוד המלך 19 ת"א טלפון: 03-6967589 rivka783@zahav.net.il
ישראל בר-און רחוב יוסף צבי 21 רמת-גן טלפון: 03-5718244 baron-i@zahav.net.il
פקס: 03-5718129

ארגון יוצאי בילגוראיי בישראל
Bilgoraj Jewish survivors Organization - Israel
www.bil-is.com

~ 13 ~

צילם Tom Net

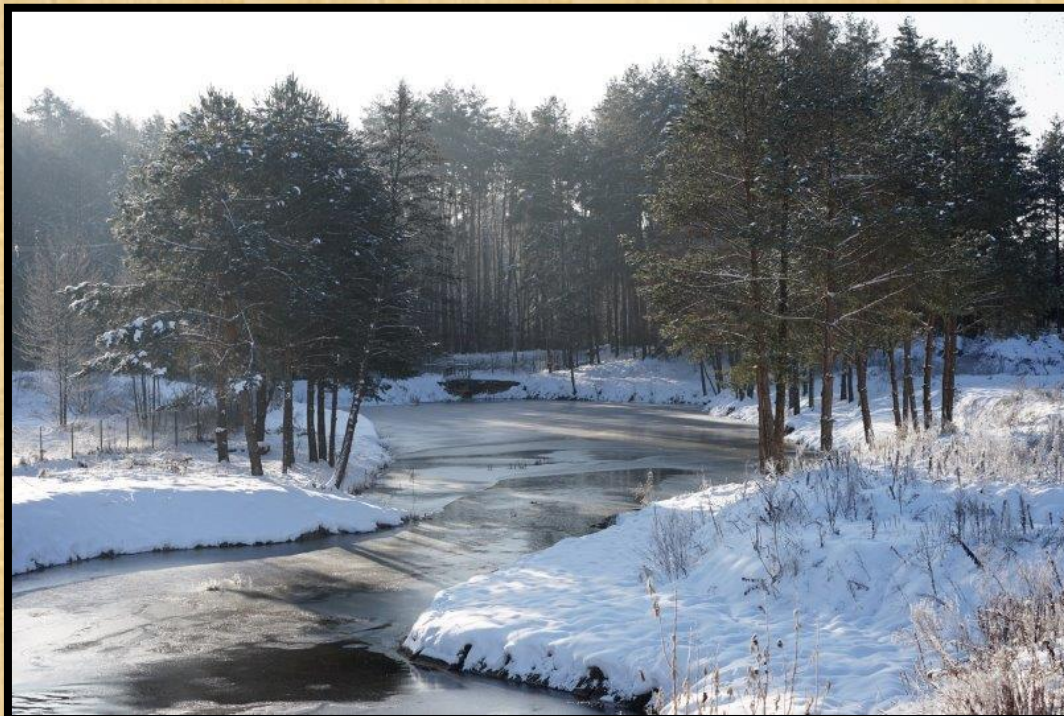
ליצירת קשר

רבקה ניב רחוב דוד המלך 19 ת"א טלפון: 03-6967589 rivka783@zahav.net.il
ישראל בר-און רחוב יוסף צבי 21 רמת-גן טלפון: 03-5718244 baron-i@zahav.net.il
פקס: 03-5718129

ארגון יוצאי בילגוראיי בישראל
Bilgoraj Jewish survivors Organization - Israel
www.bil-is.com

~ 14 ~

צילם Tom Net

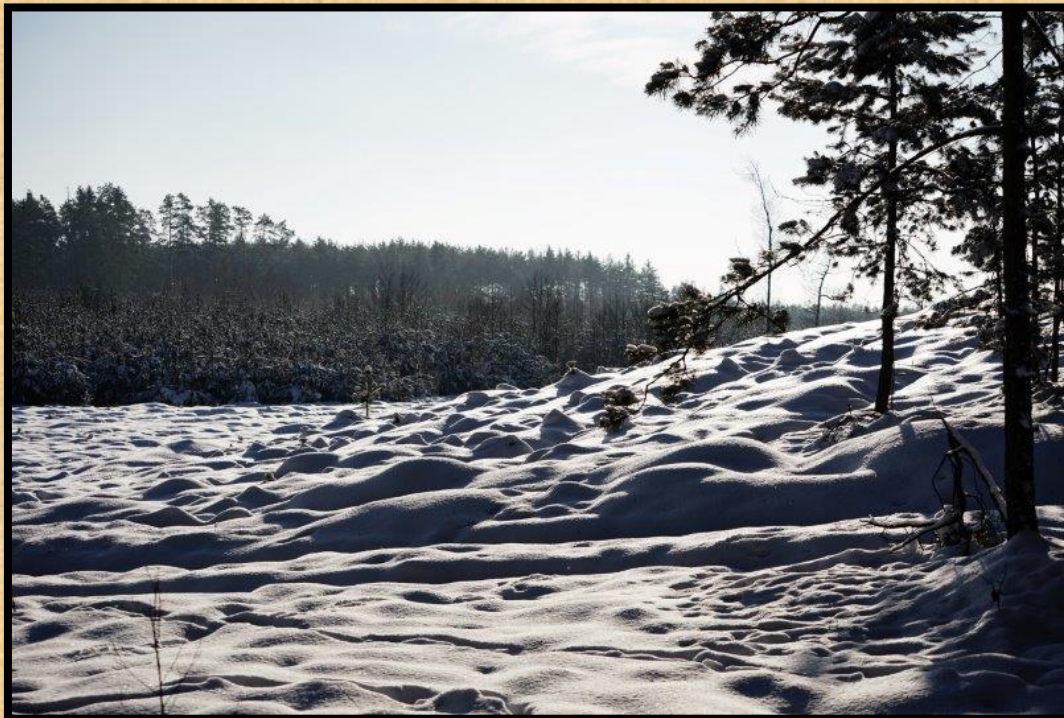
ליצירת קשר

רבקה ניב רחוב דוד המלך 19 ת"א טלפון: 03-6967589 rivka783@zahav.net.il
ישראל בר-און רחוב יוסף צבי 21 רמת-גן טלפון: 03-5718244 baron-i@zahav.net.il
פקס: 03-5718129

ארגון יוצאי בילגוראיי בישראל
Bilgoraj Jewish survivors Organization - Israel
www.bil-is.com

~ 15 ~

צילם Tom Net

ליצירת קשר

רבקה ניב רחוב דוד המלך 19 ת"א טלפון: 03-6967589 rivka783@zahav.net.il
ישראל בר-און רחוב יוסף צבי 21 רמת-גן טלפון: 03-5718244 baron-i@zahav.net.il
פקס: 03-5718129

ארגון יוצאי בילגוראיי בישראל
Bilgoraj Jewish survivors Organization - Israel
www.bil-is.com

~ 16 ~

צילם Grzegorz Michalski

בברכה

ישראל בר-און ורבקה ניב.

ליצירת קשר

רבקה ניב רחוב דוד המלך 19 ת"א טלפון: 03-6967589 rivka783@zahav.net.il
ישראל בר-און רחוב יוסף צבי 21 רמת-גן טלפון: 03-5718244 baron-i@zahav.net.il
פקס: 03-5718129